



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XIII. De eo, qui cognovit Consanguineam Uxor^{is} suæ, vel Sponsæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

Et hæc species in linea collateralis dicitur *fraternitas*. 3. Inter adoptantem & uxorem adoptati, ac vicissim inter adoptatum & uxorem adoptantis. Et hæc species nuncupatur *affinitas*. Pars 1. sumitur ex *f. 1. & 2. Inst. de nupt. l. 55. can. 1. & c. un. citt.* Pars 2. ex *f. 2. Inst. de nupt. l. 17. & c. un. citt.* Pars 3. ex *l. 14. & can. 1. citt.* atque communi DD. Cæterum paternitas & affinitas perdurat etiam sublata adoptione. *arg. f. 1. cit. c. 8. de consang.* fraternitas autem tollitur soluta adoptione, quæ solvitur per emancipationem, ac mortem tum naturalem tum civilem adoptantis. per *l. 17. & c. un. cit.*

TITULUS XIII.

De eo, qui cognovit Consanguineam Uxoris suæ, vel Sponsæ.

SUMMARIUM.

1. *Affinitas ex copula illicita, præsertim cum consanguinea sponsa vel consanguineo sponsi habita*
2. *Dirimit Matrimonium non ultra secundum gradum.*
3. *Impedit usum Matrimonii, si copula habeatur cum consanguinea uxoris, vel consanguineo mariti.*
4. *Excusat tamen ignorantia tam Juris quam Facti.*

Sermo est & sensus tam de eo, qui cognovit
(nempe carnaliter per copulam perfectam)

etiam) consanguineam, non propriam ex sua cognatione, sed vel uxoris, vel sponsæ suæ de futuro, quàm de ea, quæ copulam perfectam habuit cum consanguineo, non proprio, sed vel mariti, vel sponsi sui; quia vir & uxor, sponsus & sponsa, sunt correlativa, & utrobique reperitur eadem Juris dispositio, proin quod de viro statutum, nunc dicemus, etiam de fœmina statutum & intelligendum est. Per hujusmodi copulam illicitam contrahitur affinitas cum consanguineis uxoris vel sponsæ, mariti vel sponsi, obstans Matrimonio cum ipsis contrahendo, &, si quidem ea committatur cum consanguinea uxoris, vel cum consanguineo mariti, simul perpetratur verus incestus, impediens & conjugii illicitam faciens petitionem debiti conjugalis à propria uxore, vel marito. Igitur hoc loco, antequam fiat progressus ad cognationem carnalem, nempe consanguinitatem, & affinitatem ex copula licita oriri solitam, agitur de *Impedimento affinitatis ex copula illicita orta*, sive dein copula sit incestuosa, sive adulterina, sive fornicaria &c. nec interest, utrum fœmina consenserit, vel non. Diligenter autem notandum est pro hoc, & aliis materiis deinceps pertractandis, quòd *copula carnalis perfecta*, per quam solam inducitur Affinitas, *Schwaggerschaft* / (eò quòd per eam una cognatio accedit ad fines alterius. l. 4. §. 3. ff. de gradibus & affinitatibus) & sanguis duarum cognationum invicem communicetur & copuletur) sit illa tantum, per quam vir & fœmina fiunt una caro. *Matth. 19. v. 5. 1. Cor. 6. v. 16.* & quæ de se apta est ad generationem proles, licet fortè per accidens, v.g. propter sterilitatem

tatem, senium &c. impediatur actualis generatio: & in hoc facile conveniunt omnes: apta autem ad generationem est illa tantum, in qua membrum virile penetrat vas muliebri, ac intra uterum effundit verum semen. vid. Paulus Zacchias, peritissimus simul Medicus & Jurista, *QQ. Medico-Legal. lib. 9. tit. 10. q. 1. a n. 7.* Sanch. *l. 2. d. 21. de Matrim. Gobat. tr. 9. n. 390. Theol. Exper.*

Dico I. Qui cognoscit consanguineam suæ sponsæ, contrahit impedimentum affinitatis dirimens Matrimonii contrahendi cum consanguineis cognitæ, hodie autem solum usque ad secundum gradum inclusivè, adeoque cum sua etiam sponsa, ut eam non amplius possit ducere. Idem est de eo, qui copulam exercet cum alia, non consanguinea suæ sponsæ, ita ut solum intra primum & secundum gradum consanguineam cognitæ nequeat ducere: proin in tertio gradu cognitæ junctam sanguine validè ducet. *c. 2. 3. 8. 9. 10. h. t. Trid. s. 24. c. 4. de ref. Matrim.* ubi impedimentum affinitatis *ex fornicatione* (sub qua communis intelligit omnem copulam illicitam, nempe etiam incestuosam, sacrilegam, adulterinam &c.) ortæ restrinxit ad gradum secundum; cum tamen de Jure antiquo affinitas ex copula illicita non minus ad quartum gradum se extenderit, ac affinitas orta ex copula conjugali & licita. Ratio restringendi fuit, quia affinitas, quam parit copula illicita, plerumque occulta est, atque ideo nimis frequenter contingeret Matrimonia invalida contrahi ob ignorantiam talis impedimenti, si ad quartum usque gradum porrigeretur.

Pars II.

Cc

Dico

3 Dico 2. Qui cognoscit consanguineam suæ uxoris (idem tenendum de uxore, consanguineum sui mariti carnaliter cognoscente) non solum contrahit impedimentum affinitatis dirimens Matrimonium contrahendi cum consanguineis cognatæ usque ad secundum gradum juxta dicta; sed etiam impedimentum impediens ab usu Matrimonii contracti, ita ut debitum conjugale sine peccato gravi à sua uxore petere non possit, si id faciat scienter & liberè ac sponte. Constat ex *c. 1. 4. 6. 11. h. t.* Dixi 1. *debitum conjugale petere non potest*; siquidem illud reddendi obligationem retinet. *c. 6. & 10. cit.* Addidi 2. *Si id faciat scienter*, propter *c. 1. cit.* quod disertè ponit vocem *scienter*; unde, qui ignorat, fœminam, quatenus peccat, esse in primo vel secundo gradu consanguineam suæ uxoris, privationem juris petendi debitum, seu copulam conjugalem, non incurrit: adeoque ignorantia facti secundum Jus, & juxta communem, excusat ab hac privatione. Addidi 3. *liberè ac sponte* propter *c. 6. cit.* ubi uxore à consanguineo mariti *invita* cognita monenda quidem dicitur, ut non cohabitaret marito, non tamen obligatur. Unde juxta Sanch. Pirhing. & alios uxor violentè oppressa, & juxta Laym. Tambur. Sporer, Illfang &c. per metum gravem incerta ad peccandum cum consanguineo mariti, non privatur jure petendi debitum à marito; cum hæc privatio à Jure Humano sit statuta in pœnam incestus. Jus Humanum autem non obligat in foro interno, multò minùs punit, sicut ignorantia & coactos & invitos, aut gravi metu impellitos.

Qua

Quæres, an ignorantia Juris excuset ab incur-
 rēda privatione juris petendi debitum, seu an
 peccans cum consanguinea uxoris privetur jure
 petendi debitum, qui ignoravit, hanc privatio-
 nem suo delicto esse annexam à Jure? *R.* pro-
 babile esse, quòd non privetur. Tambur. Bo-
 nac. Perez, Sporer apud P. Kugler *de Matrim. n.*
1329. contra communioem. Probatur. Priva-
 tio hæc juris debitum petendi à Jure Ecclesiastico
 est statuta tanquam pœna propter incestum, & qui-
 dem principaliter habet rationem pœnæ: sed pœna
 Juris Ecclesiastici non incurritur ab ignorante. *c. 2.*
de Constit. in 6. quia æquum non est, æquali pœna
 affici illum, qui legem pœnalem quâ talem non
 scivit, & eum, qui scivit, cùm ignorans legem quâ
 pœnalem non transgrediatur formaliter legem
 pœnalem quâ talem, sicut tamen transgreditur,
 qui legem quâ pœnalem cognovit. Vid. dicta
ad tit. VII. de eo, qui duxit & c. n. 4. ergo. *Ma.*
 probatur tum ex Jure, tum ex ratione: *ex Jure*
 quidem, quia istud innocentem conjugem non pri-
 vat jure petendi debitum conjugale. *d. c. 6. & 10.*
ibi: cùm affinitas, post Matrimonium iniquè contra-
cta, illi nocere non debeat, quæ iniquitatis parti-
seps non existit: ergo Jus privans jure petendi de-
 bitum intendit principaliter vel unicè punire ini-
 quitatem conjugis privando jure petendi debi-
 tum: ergo hanc privationem statuit ut pœnam
 principaliter, vel etiam unicè, non ut inhabilitatem.
Ex ratione autem, quia, quamvis in ordine ad con-
 sanguineas uxoris copula incestuosa reddat mari-
 tum inhabilem ad Matrimonium contrahendum
 cum consanguineis uxoris in secundo & tertio

gradu, & respectu harum inducat affinitatem, in ordine tamen ad Matrimonium jam contractum, & respectu uxoris, non inducit inhabilitatem, aut affinitatem, quia Matrimonium non dissolvit, & aliàs nec innocens posset petere debitum, & nocens non posset reddere; quod tamen falsum est, & contra Jura manifesta. *c. 6. 10. & 11. h. t.* ergo hæc privatio non habet rationem inhabilitatis, sed pœnæ, vel principaliter vel unice. Prob. 2. Hæc privatio expressè decreta est à Jure in *scilicet* peccantes cum consanguinea uxoris. textus clarus in *c. 1. eod.* ergo ignorantia excuset non solum ignorantia facti, quod etiam Adversarii fatentur, sed etiam ignorantia Juris, hæc pœnam, vel privationem juris debitum petendi delicto annectentis; nam & iste ignorans rectè dicitur non *scilicet* contra Legem hæc pœnalem agere, & eadem reperitur ratio in ignorantia Juris, quæ in ignorantia Facti, nimirum quòd pœna Juris Humani non incurratur ab ignorante. Prob. 3. Iisdem argumentis, quibus probavimus ad *tit. de eo, qui duxit &c.* impedimentum *Criminis* non incurri ab illo, qui laborat ignorantia Juris. An has rationes, ita ut nec probabilis sit, pro quali eam trado, hæc sententia, tam facile sit remove, ex contrariæ opinionis fundamentis, ut sibi blanditur, & tamen ad eas non directè respondet P. Böckn *ad h. t. sine*, aliis judicandum relinquo.

Objic. 1. Pontifex in *c. penult. & ult. seu c. 11. & 11. h. t.* vult, ut conjunx innocens admoneatur, ut ob affinitatem & rationem publicæ honestatis non petat debitum, & præcisè intuitu

nocentia eidem permittit jus petendi, si ei continentia persuaderi facile non potest: ergo nulla ratione id concedit conjugii Reo. 2. Verosimilimum est, in *cit. c. 10.* notam non fuisse marito, cum consanguinea uxoris peccanti, privationem usus Matrimonii, & tamen ipsi negatur hic usus: ergo. 3. Talis maritus veram contrahit affinitatem cum sua uxore, & ab incurrenda affinitate ipsum non excusat ignorantia: sed affinibus per se interdicta est copula, à qua regula solus conjunx innocens in Jure exceptus est: ergo. ¶ ad 1. *N. conf.* vel potius *dist.* non concedit conjugii Reo, Legem scienti. *C. conf.* Legem ignorantia. *N. conf.* quia de ignorante abstrahit Jus in *d. c. 10.* & *11.* aliunde autem ex Jure constat, quòd ignorans non incurrat pœnam, & quòd in hac materia in specie requiratur ad eam incurrendam scientia. *c. 1. eod.* Ad 2. *transf. ant. N. conf.* Cùm in *cit. c. 10.* res fuerit deducta ad forum externum & ad tribunal Pontificis, utique potuit talis ignorans pro foro externo judicari tanquam privatus jure petendi debitum; cùm ignorantia Juris manifesti non præsumat: indè tamen non infertur, quòd in foro interno incurrerit & re ipsa pœnam privationis legem invincibiliter ignorans, qua delicto annexa est hæc pœna. Ad 3. *N. ma.* imprimis, quamvis enim talis ignorans contrahat affinitatem cum consanguineis uxoris usque ad secundum gradum, eam tamen non contrahit cum sua uxore, respectu cujus, utpote cum qua Matrimonium jam est contractum & dissolvi nequit, affinitas caret suo effectu principali, nimirum inhabilitate ad Matrimonium: igitur respectu ux-

ris solum incurritur pœna privationis juris debitum petendi, quæ tamen non ligat ignorantem, si sit ignorantia Facti, quod ipsi Adversarii admittunt, siue Juris. Certè, si respectu uxoris fuisset contracta affinitas, nec ignorantia Facti facere posset, ut licitè peteretur debitum: quod tamen nec Adversariis placet. Deinde & *Min.* negatur; etiam enim transmitteretur affinitas inter conjuges, quorum unus post contractum Matrimonium peccatum alterius consanguinea, negatur tamen, quod his affinibus prohibita sit copula, & ab hac prohibitione tantùm excipiatur conjunx innocens; hoc enim est formaliter in quæstione, nimirum an non etiam excipiatur pars rea, legem ignorans sub pœna privationis juris jam priùs quæsi prohibentem.

TITULUS XIV.

De Consanguinitate, & Affinitate.

SUMMARIUM.

1. 2. *Quid sit Consanguinitas: ejus Linea, & Gradus.*
3. *Ex quibus regulis dignosci possit distantia graduum.*
4. *Nomina Consanguineorum cum arbore Consanguinitatis.*
5. *Quæ circa hanc sint notanda: & quo facillimo modo dignoscatur distantia personarum.*
6. *Quousque Consanguinitas dirimat Matrimonium.*
7. 8. *An in aliquo gradu etiam Jure Naturali*
9. 10.